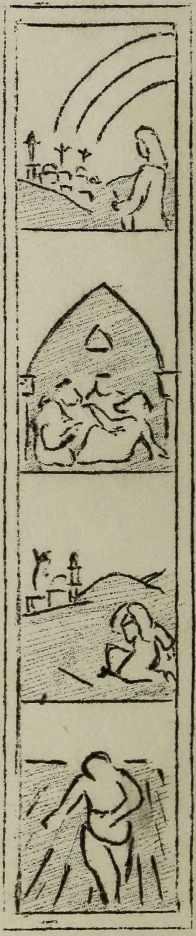

הגדה של פסח

שנת התש״ב

קבוצת החוגים

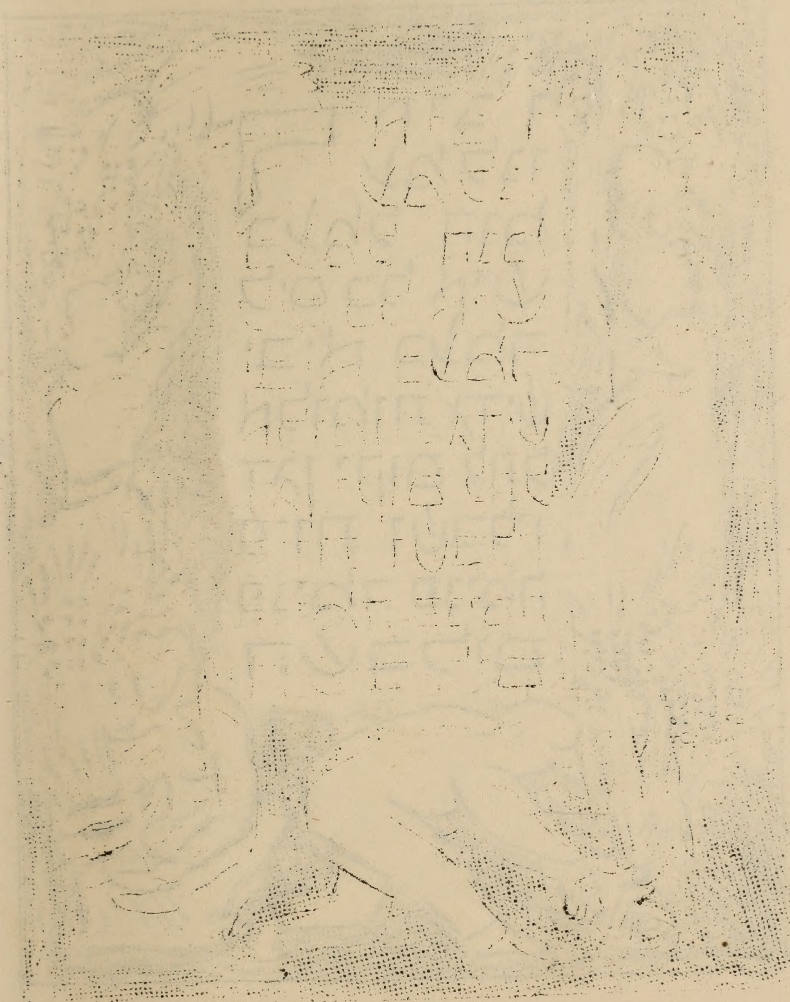
בצפון ים המלח.

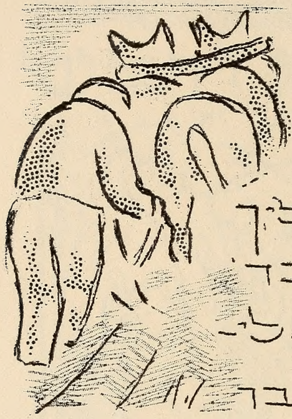
לאבא!
בברכת חג.
רבקה.

הדרכה

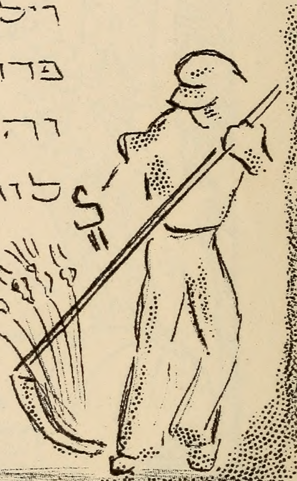
מוכן ומזומן
לקיים מצות
עשה שמור
את חג האביב
ולספר ביציאת
מצרים
יחד עם כל
ישראל

עמלנו
בעמל הנמ
לים כל איש
יביא בעמר
אלומות גדיש
דגן יקום לתל
פיות ושבליו
פנימה פנימה
השבלים

ניבים דוברים אלי זרעינו
במענית לבב ויום יגיע
והיינו לשבלי זהב

וילד דך יביא אליך
פרחי דגן לבדי
והלך דל במלי-
לותיך רעב ישבר
חרש וחורש זרע זורע
במענית הלב
ובואו בואו זרורע
לחג קציר נקרב

ארץ זבת חלב ודבש
ארץ־הררת עקרב ונחש

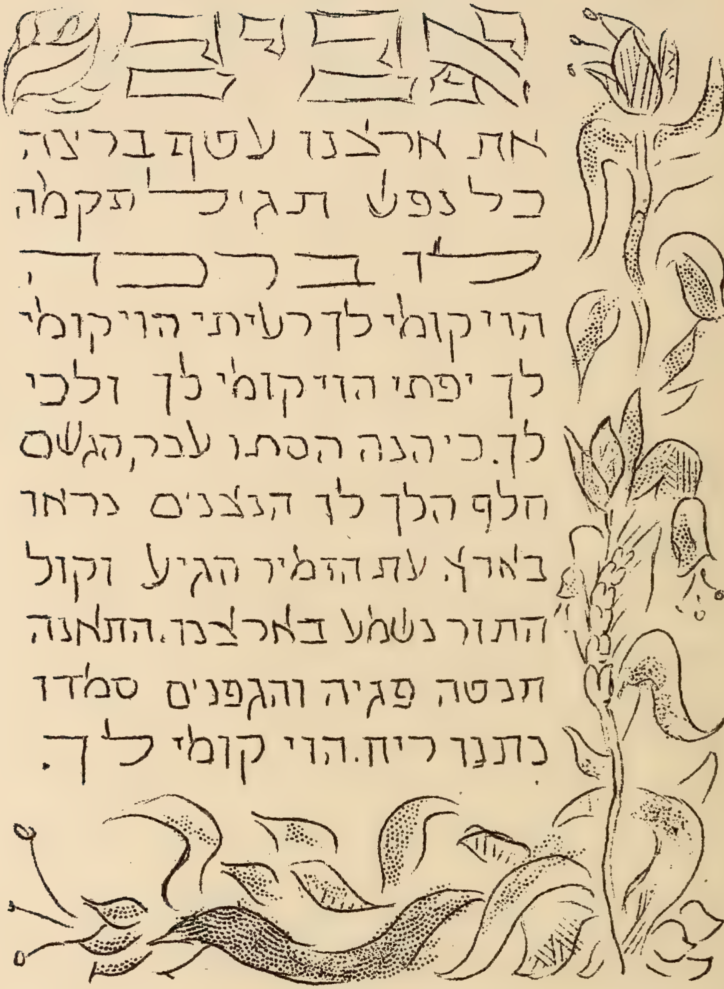
טל

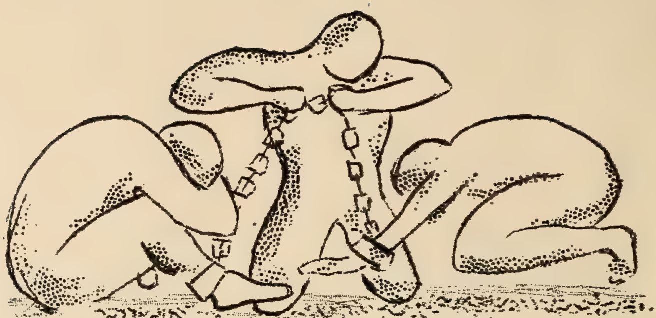

כופף עלי הארץ
ממגד שמים שבע-
נו ברכה בטל. צוה
שנה טובה ומעוטרת.
פרי הארץ לגאון ולתפ-
ארת בטל. שבע מלא
אסמנו גן רוה שימנו ב-
טל. טל יעסס צוף הרים
זמרה בנעים וקול נר-
עים בטל!

אביב

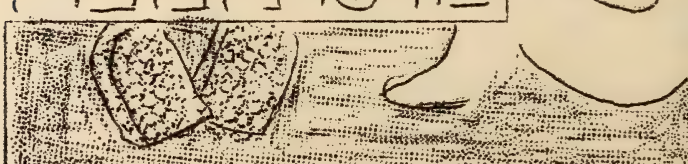
את ארצנו עטף ברכה
כל נפש תגיל תקמה
לך ברכה
הוי קומי לך רעיתי הוי קומי
לך יפתי הוי קומי לך ולכי
לך. כי הנה הסתו עבר, הגשם
חלף הלך לו הנצנים נראו
בארץ. עת הזמיר הגיע וקול
התור נשמע בארצנו. התאנה
חנטה פגיה והגפנים סמדר
נתנו ריח. הוי קומי לך.

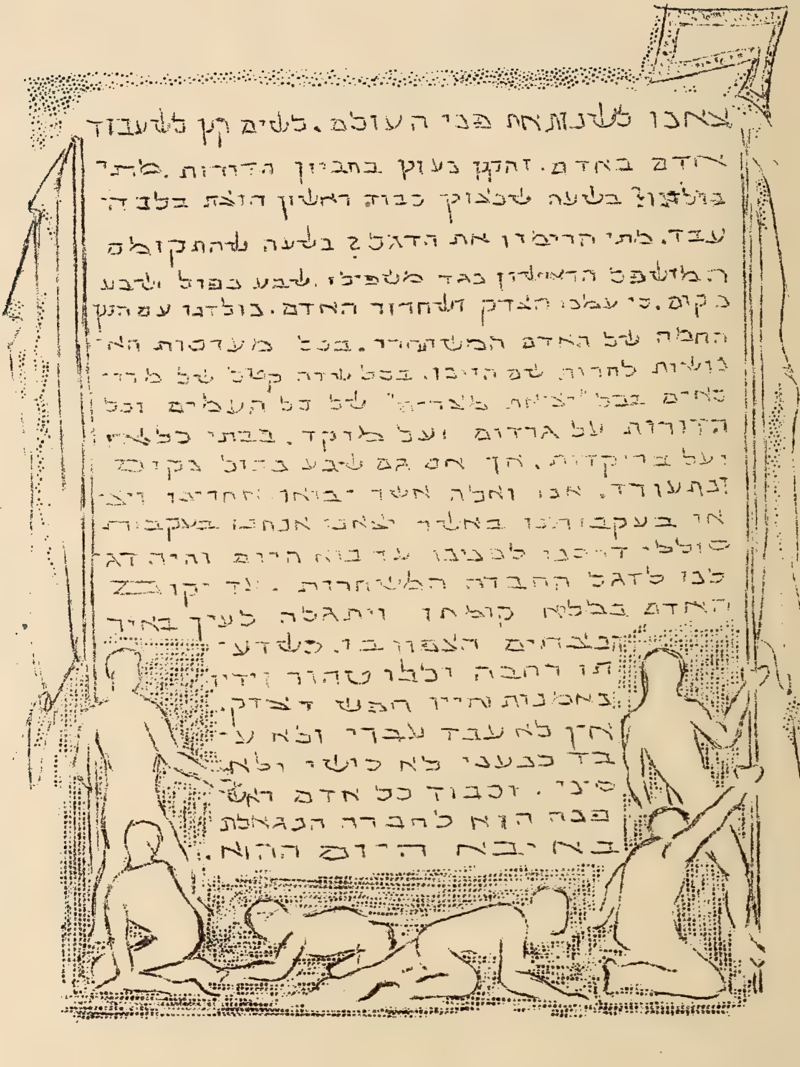

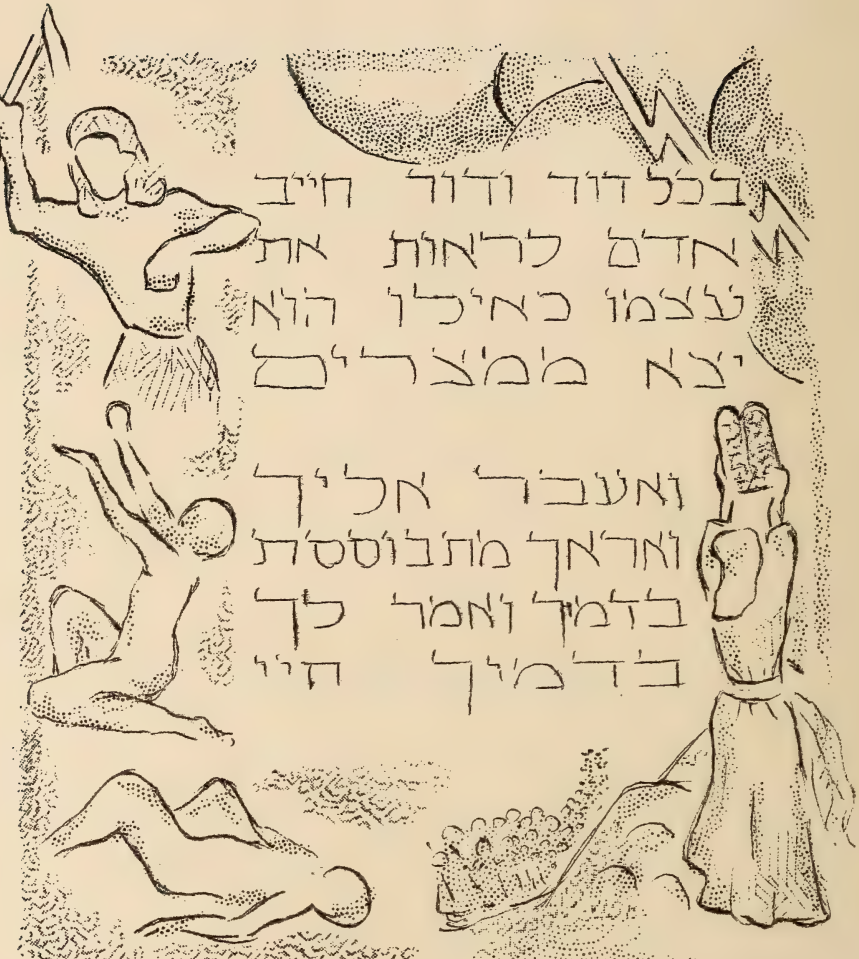

היה היתה צבת על סדן. דין דן.
ממטיל ברזל ישן היא קשרה
עגול חסין. דין דן. חד ותרי טבעת
הא עוד אחת ועוד שתים. הנה
כבל בחושתים. כבל כבל.
מאפיל על כל דרך וכל שביל
באשר כף רגל שם. דין דן.
ורצון בא וחפשי רענן וכנפים
פורש ויתפש את הצבת מעל
הסדן ויתפש כל חוליה כדין.
התפרקו חוליות לעברים גם
פה גם שם. תור כבל תם.
ורוח אביב בא מרנין. פרחים
וילדים על כל שביל. עם
צליל הברזל עוד צליל א-
חד יעל שיר החרות הוא בא
ורן. דין דן.

ביום הזה יום אשר
עוד לא היה כמהו
לרע מיום אשר הלג-
נו בגולה יום של פחדים
בלתי נפסקים ואי אמון בחי-
ים לשארית הנמצא יום
שכולו כזבח ארוך דומה.
ביום הזה - יום שהאדם
נמכר בו למולך, הנשמות
העדינות הולכות ונמקות
משעבוד ונבלים. העניות
והגסות והזדון שופכים את
ממשלם על כל „והשכינה
תכבש בענן ראשה ומעצר
באב" וכלימה היא
פורשת ובוכה

באנו לשנאות בני העולם. לשים קץ לשעבוד
אדם באדם. ותקן נעוץ בחביון הדורות. מתי
בוללו? בשעה שנצוק כבוד ראשון הוצת בלב ה־
עבד. מתי הרימו את הדגל? בשעה שהתקוממ
המושפל הראשון נגד משפיליו. שבע נפול ושבע
קום. כי עמנו הצדק ושחרור האדם. נולדנו עם הנץ
החמה של האדם המשוחרר. בכל מערכות הא־
נושות לחרות שם היינו. בכל שדה קטל של מרי־
באים בכל "יציאת מצרים" של כל העמים ובכל
המרדות על גרדום ועל מוקד. בבתי כלאים
ועל בריקדות. הן אם גם שבע נפול נקום
ונתעודד. אנו ואלה אשר יבואו אחרינו ויצ־
או בעקבותינו כאשר יצאנו אנחנו בעקבות
סוללי דרכנו לפנינו עד בוא היום והיה דג־
לנו לדגל החברה המשוחררת. עד יקומם
האדם בבלוא קומתו ויתגלה לעין באור
הכוכבים הצפון בו. כשדע־
תו רחבה וכלבו טהור וידיו
באמנות וחייו חפש וצדק.
אין לא עבד עובדי ולא ע־
בד כנעני לא כושי ולא
סיני. וכבוד כל אדם ראש־
פנה הוא לחברה הנגאלת
בוא יבוא היום ההוא.

בכל דור ודור חייב
אדם לראות את
עצמו כאילו הוא
יצא ממצרים
ואעבר אליך
ואראך מתבוססת
בדמיך ואמר לך
בדמיך חיי

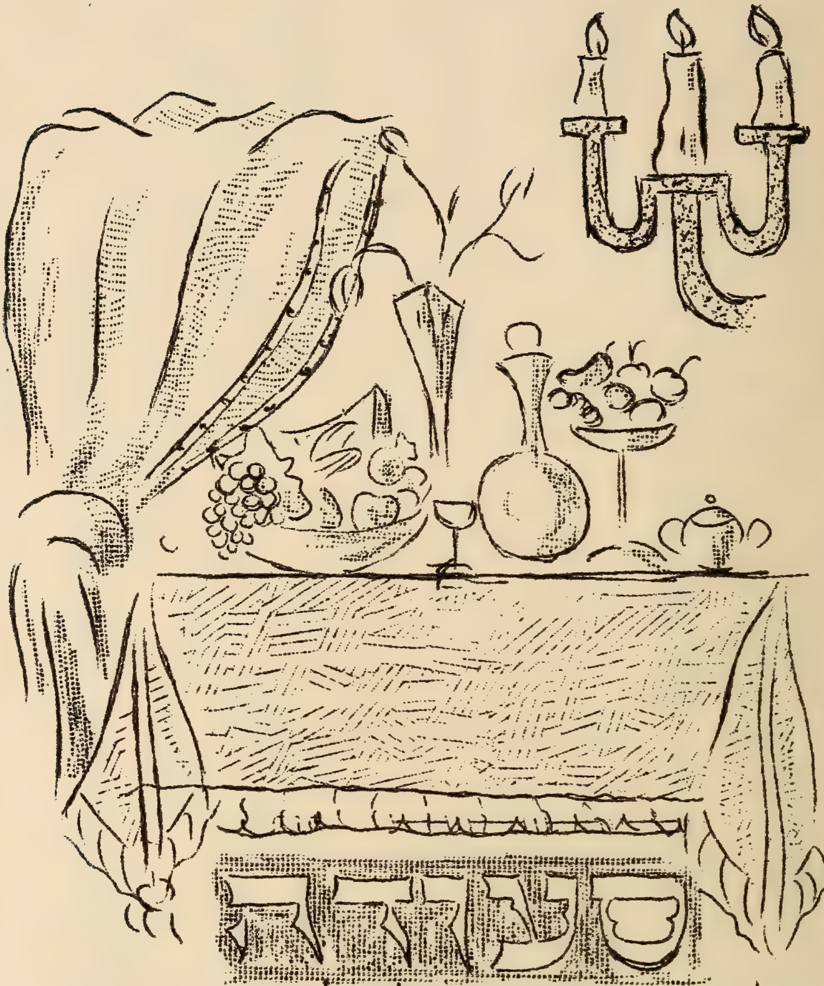
והיא שעמדה לאבות
ינו ולנו שלא אחד
בלבד עמד עלינו לכ-
לותינו, אלא שבכל דור
ודור עומדים עלינו לכ-
לותינו והקדוש ברוך
הוא מצילנו מידם.

אליהו הנביא, אליהו
התשבי, אליהו הגלעדי
במהרה יבא אלינו
עם משיח בן דוד

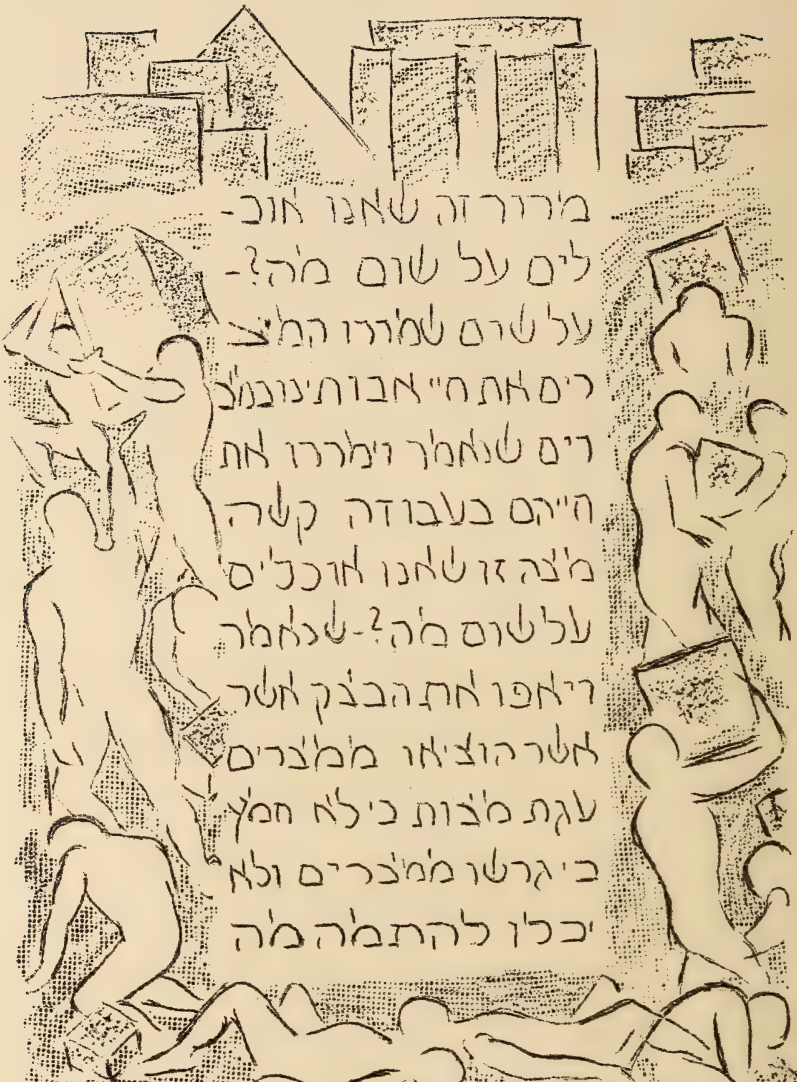
ה עלה קולנו מערב יע-
לה הגיננו מערב, ותבא נחמת-
נו מבקר, ותבא מבקר ויראה
רנוננו עד ערב, ויראה רקוד-
נו עד ערב

אודך

יהוה כי עניתני ותהי לי לי-
שועה. אבן מאסו הבונים
היתה לראש פנה. מאת
יהוה היתה זאת היא נפ-
לאת בעינינו. זה היום
עשה יהוה נגילה ונש-
מחה בו.

כל דכפין יתי וייכול. כל דצריך ייתי
ויפסח. השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין

מרור זה שאנו אוכ-
לים על שום מה? -
על שום שמררו המצ-
רים את חיי אבותינו במצ-
רים שנאמר וימררו את
חייהם בעבודה קשה
מצה זו שאנו אוכלים
על שום מה? - שנאמר
ויאפו את הבצק אשר
אשר הוציאו ממצרים
עגת מצות כי לא חמץ
כי גרשו ממצרים ולא
יכלו להתמהמה

מעשה ברבי אליעזר
ורבי יהושע ורבי אלעזר
בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון
שהיו מסובין בבני־ברק והיו
מספרים ביציאת מצרים כל
אותו לילה עד שבאו תלמידיהם
ואמרו להם רבותינו זמן קריאת
שמע של שחרית הגיע

עבדים היינו ל-
פרעה במצרים
ויוציאנו יהוה אלהינו
משם ביד חזקה ובז-
רוע נטויה ואלו לא הו-
ציא הקדוש ברוך הוא
את אבותינו ממצר-
ים הרי אנו ובנינו ובני-
בנינו משעבדים
היינו לפרעה במצר-
ים.

ארמי אובד אבי וי-
רד מצרימה ויגר
שם במתי מעט
בשבעים נפש ירדו
אבותינו מצרימה.

ובני ישראל פרו ויש-
רצו וירבו במאד
מאד ותמלא הארץ
אותם ויקם מלך חדש
על מצרים אשר לא
ידע את יוסף ויאמר
אל עמו הנה עם
ישראל רב ועצום
ממנו הבה נתחכ-
מה לו פן ירבה
וכאשר יענו
כן ירבה
וכן יפרץ

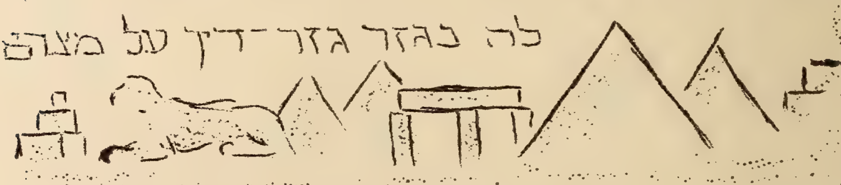

וישימו עליו שרי מסים
למען ענותו בסבלותם
ונוגשים אצים לאמר
כלו, כלו מעשיכם דבר
יום ביומו. ויבואו בני
ישראל ויצעקו אל פרעה
תבן אין נתן לעבדיך
ולבנים אומרים לנו עשו
אמנות השעבוד היא למרר
את החיים להגביר את סב-
לות העם להכביד את העבו
דה לשלט על גוף האדם עד
כדי דכוי נשמה. עד כדי
עקירת כל הגיגי חרות אין
דרך לגאולה אלא בזרע
נטויה ושפטים גדולים

היו ישראל מקוש-
שים את הקש במד-
בר נרומסים בחמר
ובקש. והיה הקש נו-
קב את עקביהם וה-
דם מתבוסס בחמר.
רחל בת בנו של שו-
תלח היתה הרה לל-
דת ורמסה בחמר
עם בעלה ויצא הי-
ולד ממעיה ונתעכב
בתוך המלבן וירד מי-
כאל והעלהו לפני כ-
סא הכבוד. באותו הלי-
לה נגזר גזר-דין על מצרים

היום אתם יוצאים
בחודש האביב

אז ישיר משה ובני
ישראל את השירה
הזאת ליהוה לאמר:
אשירה ליהוה כי גאה
גאה סוס ורכבו רמה
בים

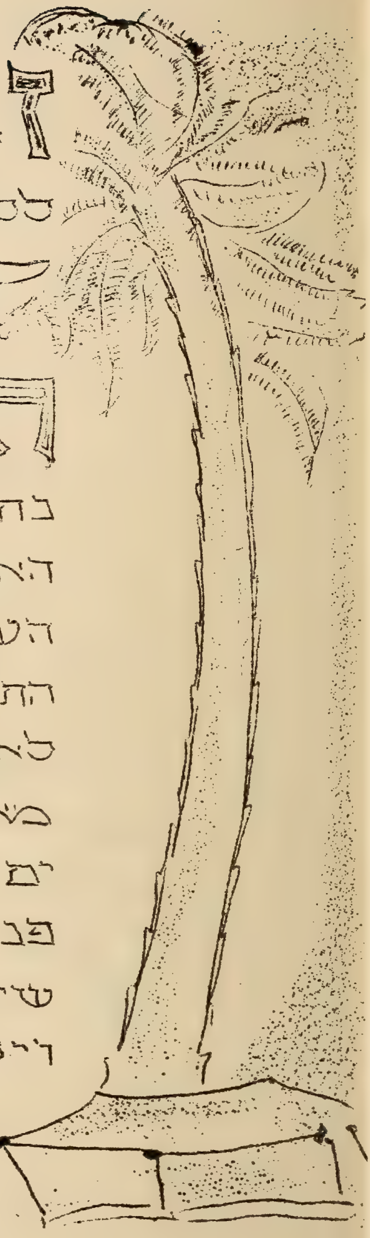
לך בא מצרימה ובאת אל ה
בענים והאומללים, אל כל הנאנחים
והנדכאים ואמרת אליהם כי עבדים
הם - והם לא ידעו, ואמרת אליהם כי
אומללים הם - והם לא יבינו; כי גדול
ענים וגדולים מכאוביהם ונורא לח-
צם - והם לא יאמינו, ופקחת את עיניהם
בחזק-יד על כל לחצם ועל כל ענים
- וגאלת אותם. ועם רב ימשך אחריך
מקרב אחיך אשר לא ידעת ואשר
לא ידעוך עוד, ומקרב כל העם אשר
מסביב אשר מר ורע להם. והיית
לאב המון אדם רב ולראש שב-
טיו. ועשית מתולעים - אדם, ומן
האדם - עם ומעפרות חוצ-לארץ.

בשעה שבקש הקדוש ברוך
הוא להטביע את מצרים
בים עמד עזא שר של מצ-
רים והשתחוה לפניו ואמר:
רבונו של עולם במדת ה-
רחמים בראת את עולמך
למה אתה רוצה להטביע
את בני? מיד כנס הקדוש
ברוך הוא כל פמליא של
מעלה ואמר להם: היו
דנים ביני ובין עזא שר
של מצרים! התחילו שרי
האומות מלמדים סנ-
גוריה על מצרים. כיון
שראה מיכאל כן רמז
לגבריאל וטס למצרים
טיסה אחת ושמט לבנה
עם טיט ותינוק אחד
עמה ששקעוהו בבנין
ובא ועמד לפני הקדוש
ברוך הוא ואמר רבונו
של עולם כך שעבדו
את בניך! מיד ישב
עליהם הקדוש ברוך
הוא במדת הדין וטב-
עם בים.
באותה שעה בקשו
מלאכי השרת לומר
שירה לפני הקדוש
ברוך הוא אמר להם
הקדוש ברוך הוא: מע-
שה ידי טובעים בים
ואתם אומרים שירה לפני.

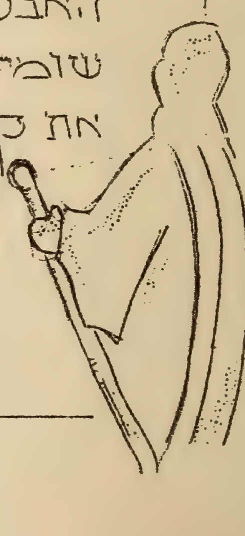
זכרתי לך חסד נעור-
יך אהבת כלולותיך
לכתך אחרי במדבר ארץ
לא זרועה

האדמה היתה אבלה, ה-
שמים היו במלחים וה-
נתיבות היו שוממות. מן
האהלים הנטושים על פני
הערבה, ומן החוחים והחורב
התלקטו המונים המונים
לאין מספר עדה גדולה
מאוד. אנשים לבושי קרע-
ים ועטויי סחבות מאובמי
פנים וזעומי עינים הם ונ-
שיהם עם טפם היחפים
ויקהלו כלם

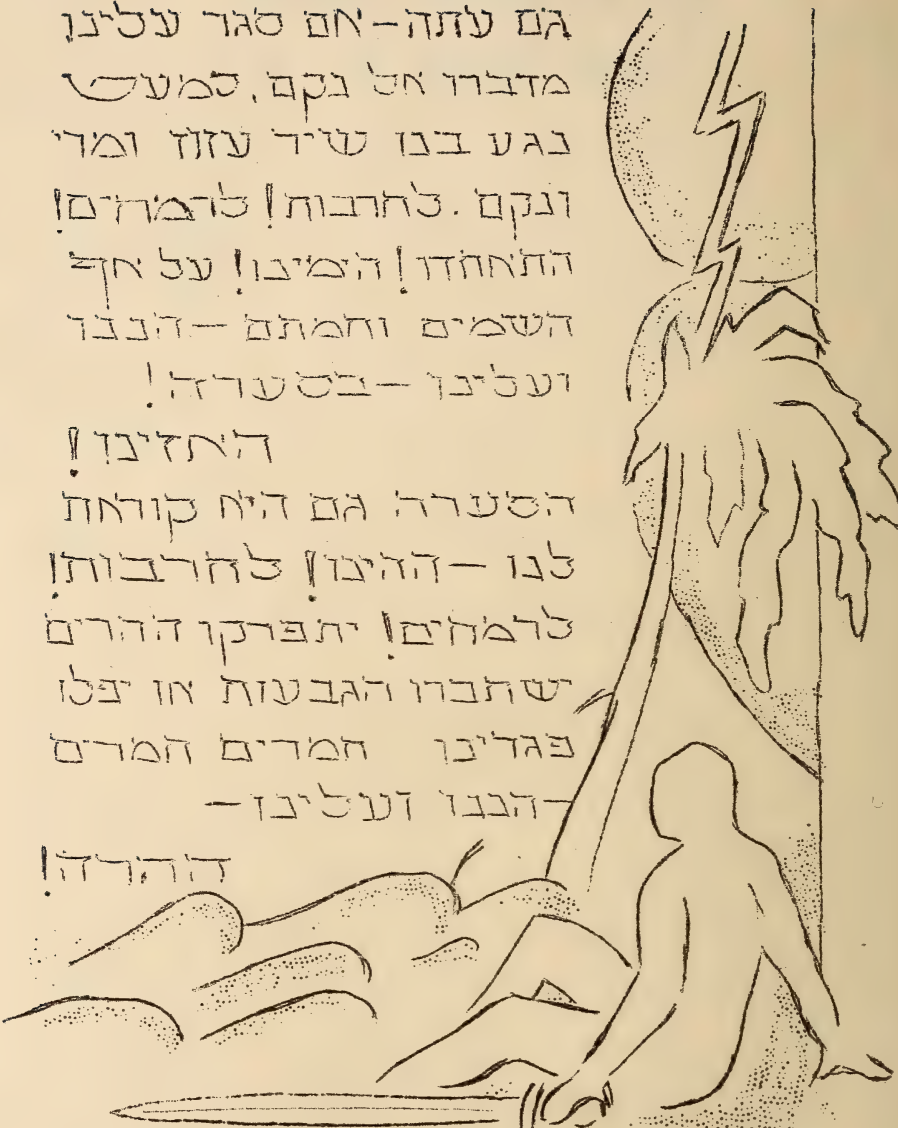
וילנו כל בני ישראל ויאמ-
רו: מי יתן מותנו ביד ה' בא-
רץ מצרים בשבתנו על סיר
הבשר באכלנו לחם לשובע
כי הוצאתנו אל המדבר הזה ל-
המית את כל הקהל הזה ברעב.
והאספסוף אשר בקרבו התאוו
תאוה וישובו ויבכו גם בני יש-
ראל ויאמרו מי יאכילנו בשר.
זכרנו את הדגה אשר נאכל ב-
מצרים חנם את הקשואים ואת
האבטיחים ואת הבצלים ואת ה-
שומים. ותשא כל העדה ויתנו
את קולם ויבכו העם בלילה
ההוא ויאמרו: לו מתנו
בארץ מצרים או במד-
בר הזה לו מתנו. נתנה
ראש ונשובה מצרימה.

ה אני אם יראה
איש באנשים
האלה הדור הרע הזה ארת
את הארץ הטובה. במדבר
הזה יפלו פגריכם מבין עש-
רים ומעלה אשר הלינותם
וטפכם אשר אמרתם לבז
יהיה ובניכם אשר לא ידעו
היום טוב ורע הם יבואו ויד-
עו את הארץ, להם אתננה
וירשוה.

גם עתה – אם סגר עלינו
מדברו אל נקם, שמעו
נגע בנו שיר עוז ומרי
ונקם. לחרבות! לרמחים!
התאחדו! הכינו! על אף
השמים וחמתם – הנגבו
ועלינו – בסערה!
האזינו!
הסערה גם היא קוראת
לנו – הכינו! לחרבות!
לרמחים! יתפרקו ההרים
ישתברו הגבעות או יפלו
פגרינו חמרים חמרים
– הנגבו ועלינו –
ההרה!

עלה

על הר העברים
הר נבו אשר בא-
רץ מואב אשר
על פני ירחו ו-
ראה את הארץ
אשר אני נותן
לבני ישראל
לאחוזה כי אתם
עוברים את הירדן
לבא לרשת את הא-
רץ. כל מקום אשר
תדרך כף רגלכם בו
לכם יהיה מן המדבר
והלבנון מן הנהר
פרת ועד הים האח-
רון יהיה גבולכם. ו-
מנגד תראה את הארץ

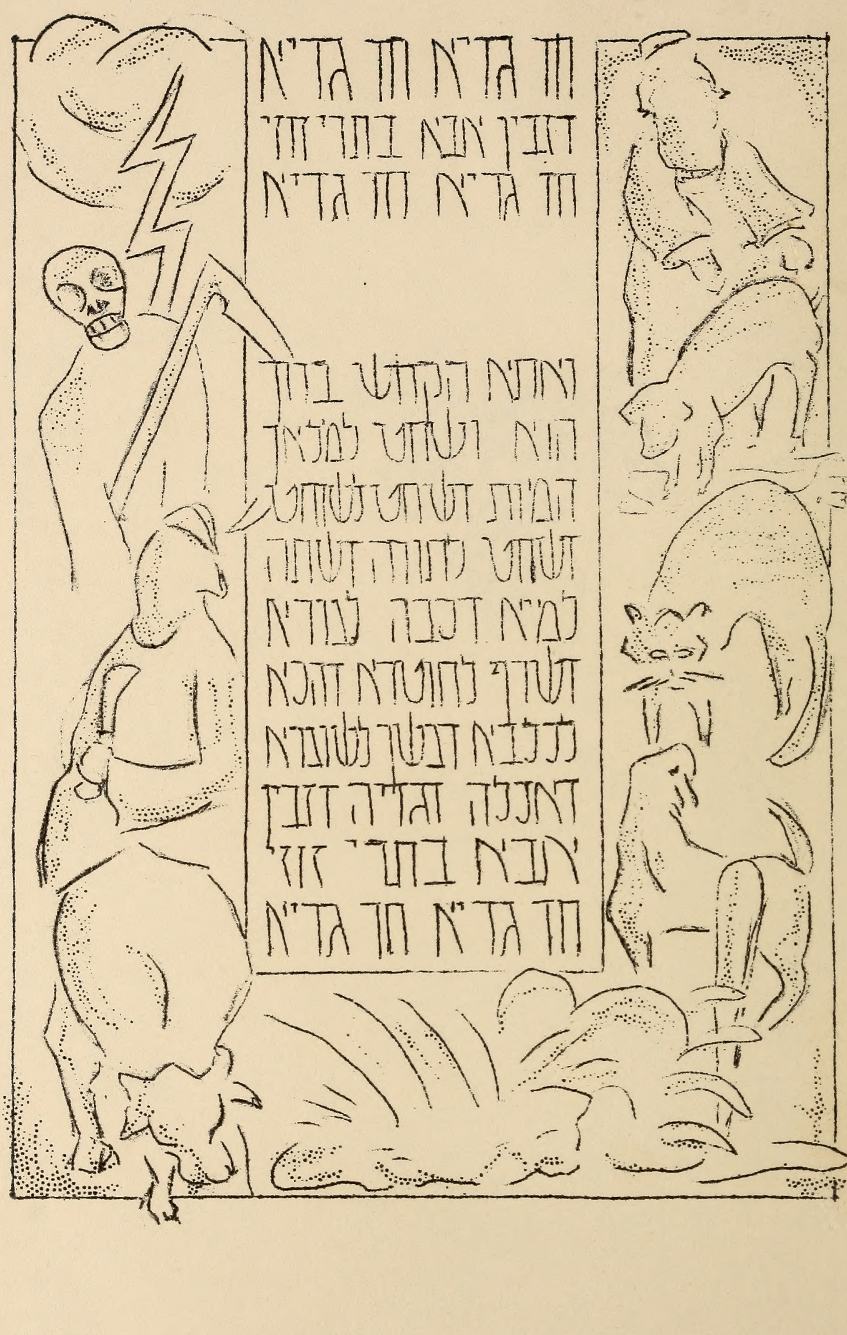

ומי יאתם דמי

רותחים בי? דמי דוד המדבר, זקן!
דם כובשי כנען דמי הוא, קולח
ואינו בח. שוב קורא לי השיר
העז מנגינת דם ואש. עלה
בהר ורעה הכר, כל מיה
שהתראתה — רדש
קילכו יושבי מעוזיהם,
ובת פלשת מר לה, מה
הירדן לך והלבנון לך והמי-
שור וההר. מנחל פרת עד
לבא חמת והמדבר בערב
הגבול תתארו יד־ידה
תראנו עין העב. וכבשו
ארץ בחזקת־יד ונאחזתם
בה ובניתם בנין עד לדור
דיהקם לכם הבא.

חסל

סדור פסח כהלכתו ככל
משפטו וחוקתו כאשר
זכינו לסדר אותו כן נזכה
לעשותו. זך שוכן מעונה
קומם קהל עדת מי מנה
בקרוב נהל נטעי כנה
פדוים לציון ברנה.
השתא עבדי
לשנה הבאה בני חורין.

חד גדיא חד גדיא
דזבן אבא בתרי זוזי
חד גדיא חד גדיא
ואתא הקדוש ברוך
הוא ושחט למלאך
המות דשחט לשוחט
דשחט לתורא דשתה
למיא דכבה לנורא
דשרף לחוטרא דהכא
לכלבא דנשך לשונרא
דאכלה לגדיא דזבן
אבא בתרי זוזי
חד גדיא חד גדיא

